

Méér uit mest halen

Stand van zaken anno 2017

Jaap Uenk
DOFCO BV, Twello
VAB, 5 oktober 2017

Inhoud

- **Introductie**
- **Opties op bedrijfsniveau**
- **Mestmarkt in Nederland**
- **Export van onbehandelde mest**
- **Stand van zaken mestverwerking en –export**
- **Conclusies**
- **Hoe méér uit mest te halen**

Randvoorwaarden voor “meer uit mest halen”

- In detail regels voor gebruik, vervoer, opslag van mest
- Verplichte mestverwerking > helft van bedrijfsoverschot
- Onafhankelijke bemonstering (mestcodes 13 en 43)
- Exportregelgeving (Duitsland, EU 1069/2009, AGR/GPS verwerkte mest)
- Op stapel staande EU Meststoffenverordening
- En de markt: de afnemer van mest(-producten) bepaalt

Mestopties op bedrijfsniveau

- Optimaliseer bedrijfsvoering (kringloopwijzer)
- Beperk volume, N en P in de mest (water- en voermanagement)
- Benut optimaal de gebruiksruijnte stikstof en fosfaat
- Scheiden varkens- en rundveemest in dunne en dikke fractie
- Drogen / composteren pluimveemest
- Biogasproductie uit mest als optie
- Bewerken: efficiënte benutting plaatsingsruimte, behoud van bodemkwaliteit en besparing afzetkosten
- (Eind-)klant bedienen vanaf bedrijfsniveau lastig

Mestmarkt in Nederland

(in miljoen kg fosfaat, 2015, CBS)

	Mln kg
Mestproductie	177
Co-substraten vergisting + mestimport	6,8
Kunstmest, compost en zuiveringsslib	9
Totaal mest in Nederland	192,8
Plaatsingsruimte eigen landbouwbedrijf	88,5
Plaatsing op andere landbouwbedrijven	41,4
Plaatsing buiten landbouw in NL	6,5
Totale plaatsing	136,4
Benodigde verwerking en export	56,4

Kenmerken binnenlandse mestafzet (1)

- Mestaanbod > afzetcapaciteit NL door strengere gebruiksnormen
- Druk op de markt blijft o.a. door het mestvolume en stikstof
- Veehouder met overschot prijsnemer (afzetkosten € 300 miljoen per jaar + € 160 miljoen administratie en opslagkosten)
- Melkvee- en varkenshouders zijn prijsnemers op de mestmarkt
- Aanbod rundveemest op de markt daalt
- Pluimveehouders met droge mest ontvangen geld
- Akkerbouwers met mestafzetruimte verdienen € 95 miljoen + besparing van € 140 miljoen aan minder kunstmestaankoop
- Controle en handhaving mestregels vereist blijvende aandacht

Kenmerken van de binnenlandse mestafzet (2)

- Rol van de mestdistributeurs en loonwerkers in de keten is groot
 - Brengen vraag en aanbod in de praktijk bij elkaar
 - Denkt vooral vanuit de afnemer om meer mest te kunnen plaatsen
 - Zorgt voor een nauwkeurige emissiearme dosering
 - Investeert (o.a. in tussenopslag) en neemt financiële risico's
 - Flexibel bij snel wijzigende markt- en weersomstandigheden
-
- 960.000 ton transporten; bijna 31 miljoen ton mest in 2016, waarvan ca. 27,5 miljoen ton naar afnemers in NL (RVO)

Export onbehandelde mest

(Bron: RVO)

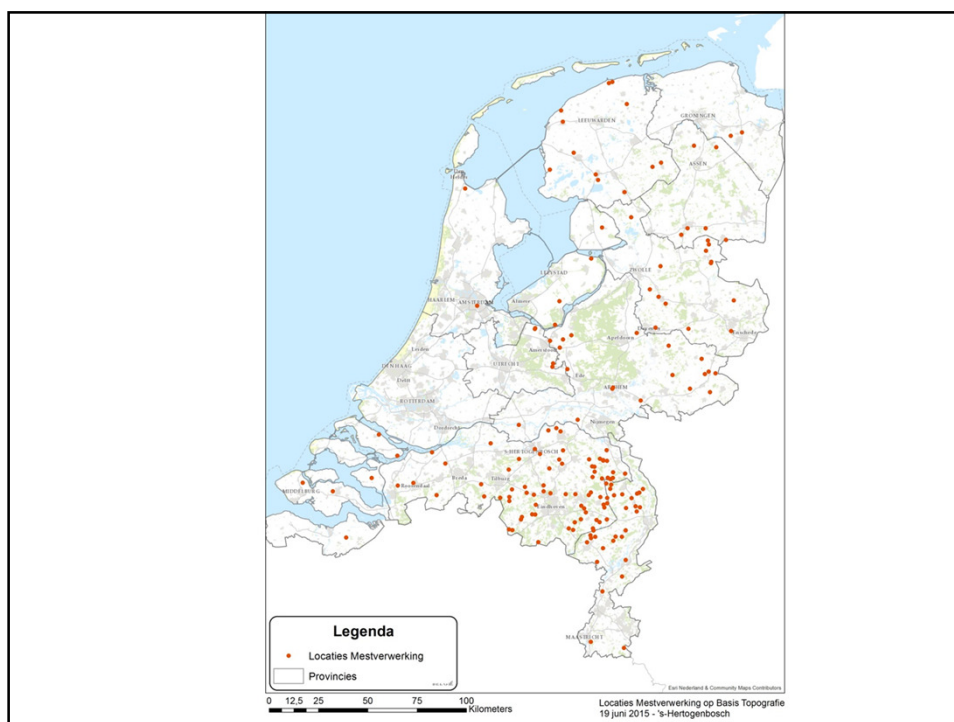
Miljoen kg fosfaat	2016	2017
België	5,659	5,751
Duitsland	7,088	6,829
Frankrijk	0,012	0
Overig	0,006	0,012
Export grensboeren	0,355	0,338
Totaal	13,12	12,93

Erkende NVWA installaties voor mestverwerking

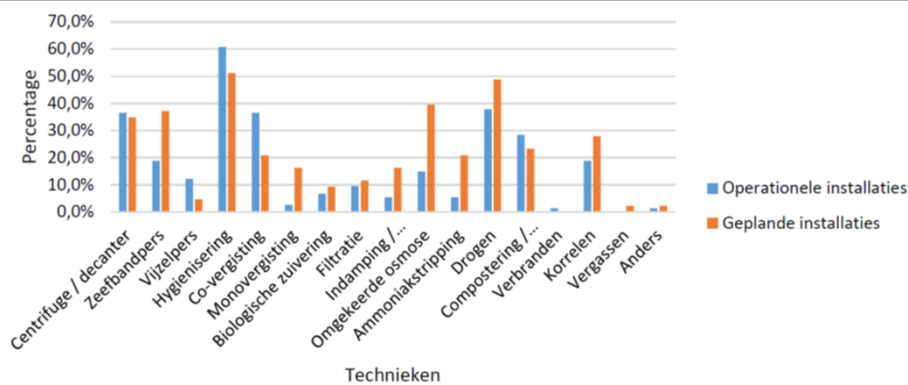
(Bron: NVWA)

Erkende installaties NVWA (EU 1069/2009)	Nederland
• Biogasinstallaties	84
• Composteringsinstallaties	37
• Technische installaties mestverwerking	41
Totaal 2017	162

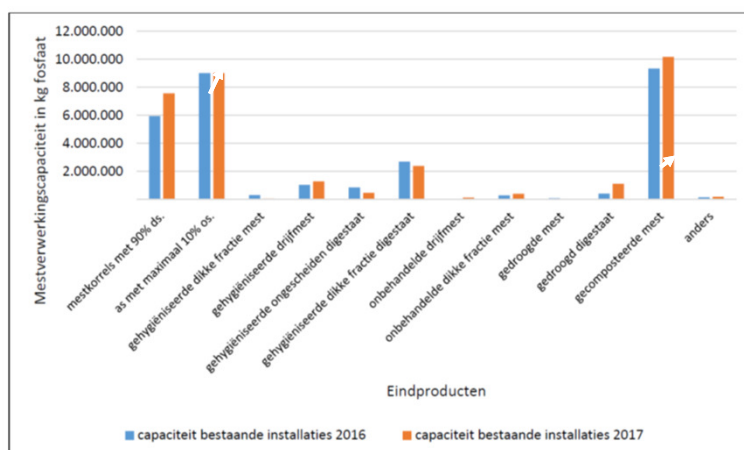
Toegepaste technieken

(Bron: Landelijke inventarisatie mestverwerkingscapaciteit)

Eindproducten

(Landelijke inventarisatie mestverwerkingscapaciteit 2017)

Totale mestverwerking

(Landelijke inventarisatie verwerkingscapaciteit 2017)

Miljoen kg fosfaat	2016	2017
Capaciteit mestverwerkers	37,6	40,3
Export onbehandelde mest	12,9	12,9
Export champost	2,0	2,0
Totaal export en verwerking	52,5	55,2

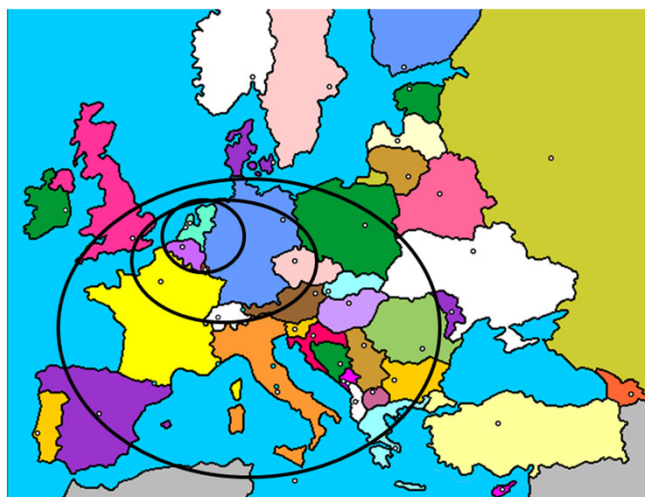

Mestverwerking en export

(Bron: RVO)

Exportbestemmingen 2016 op basis van VDM's:

- Duitsland: 2.300.000 ton (24 miljoen kg fosfaat)
- België: 635.000 ton (6,8 miljoen kg fosfaat)
- Frankrijk: 389.000 ton (9,6 miljoen kg fosfaat)
- Overig: 27.000 ton (0,4 miljoen kg fosfaat)
- Nog extra: 220.000 ton mestkorrels (Boerderij 15-8-2017)

Mestverwerking & export 2017

Bron: CDM en RVO

Onderwerp (mln kg P ₂ O ₅)	Oost	Zuid	Ov.	NL
Bedrijfsoverschotten 2016	24,4	41,3	25,2	90,9
Verwerkingsperc. 2017	52%	59%	10%	
Verwerkingsplicht 2017 (verwachte hoeveelheid)	13,5	24,9	2,5	40,8
Geregistreerd RVO 2016				47

Conclusies huidige mestverwerking & export

- Groei productie mestkorrels en export drogere mest
- Export van onbehandelde mest daalt
- Meer complete verwerking inclusief dunne fractie
- 2013-2016: verwerkingscapaciteit groei 7 miljoen kg per jaar
- In 2017 in bouw en financieringsfase: 7,5 miljoen kg fosfaat
- Verwerkingscapaciteit nu al vrijwel gelijk aan fosfaatoverschot
- Verwerking en export van bewerkte en onbewerkte producten heeft (nog) niet geleid tot daling van de mestprijs (mestvolume, stikstof, extra kosten nieuwe regels NL, maar ook Duitsland)

Méér uit mest halen

- Méér markt ontwikkelen met hogere opbrengstprijz door vraag gerichte oplossingen (voorbeeld afzet van mestkorrels)
- Solide verdienmodellen (minder risico, meer rendement)
- Beter samenwerken (kennis en innovatie agenda, NCM)
- N en P meer integraal meenemen binnen circulaire economie (CO₂ aanpak, duurzame energie, OS, etc.)
- Minder en eenvoudiger regels (kosten verlagen)
- Echte kunstmestvervangers produceren en verkopen
- Gedragsbeïnvloeding t.a.v. omgaan met dierlijke mest

Dank voor uw aandacht!

